

VEROHALLINTO

Esikunta- ja oikeusyksikkö
Sanna Lindqvist
20.4.2026

Eduskunta

Valtiovarainvaliokunta

Verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Lausuntona verojaostossa käsiteltävänä olevassa asiassa HE 57/2026 vp (Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain muuttamisesta) esitän kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan kategorisen rahastopoikkeuksen sijaan pysyvänä ratkaisuna TVL 9 a §:ssä tosiasiallisen johtopaikan muodostumisen selventämistä eräiden rahastorakenteiden osalta.

Esityksestä ilmenee, miksi pysyvä ratkaisu on tarpeen ja miksi kategorista rahastopoikkeusta ei ole nähty mahdolliseksi säätää. Valitussa ratkaisussa on pyritty löytämään erilaisiin rahastorakenteisiin riittävän yleisesti soveltuvia kriteerejä, joiden perusteella voidaan arvioida, onko Suomessa toimiva rahastoyhtiö siinä määrin rahastosta riippumaton, ettei rahastoyhtiön toiminnan katsota aiheuttavan tosiasiallista johtopaikkaa rahastolle. Tällaista ratkaisutapaa voi Verohallinnon näkemyksen mukaan pitää perusteltuna kompromissina toimialan erityispiirteiden ja valtiontukikysymyksiin liittyvien ristipaineiden välillä, ja Verohallinto kannattaa pysyvän ratkaisun säätämistä.

Hallituksen esityksessä todetaan, että ehdotettu ratkaisu ei ole identtinen minkään muun valtion käyttämän ratkaisun kanssa. Esityksessä tuodaan myös esiin se, että valtiontukikysymyksiä arvioidaan suhteessa kunkin jäsenvaltion omaan verotukseen, ja ettei sääntelyratkaisuja välttämättä voida valtiontukimielessä sellaisenaan soveltaa muissa valtioissa. Valitun ratkaisun tarkempia yksityiskohtia eli sitä, minkälaisilla kriteereillä rahastonhoitajan itsenäisyyttä arvioidaan, ei sinänsä ole esityksen perusteella helppo verrata muissa maissa valittuihin toteuttamistapoihin, koska ulkomailla käytettyjen keinojen kuvaus on esityksessä edelleen melko suppea. Verohallinto katsoo, että ehdotuksen mukainen kriteeristö on joka tapauksessa siinä mielessä toimiva, että valituilla kriteereillä saadaan poimittua selkeimmät itsenäisen rahastoyhtiön tapaukset.

Useita lausuntopalautteissa esiin tuotuja täsmennysehdotuksia on huomioitu, mikä helpottaa säännöksen ennakoitavuutta ja tulkintaa. Esimerkiksi verovuosisikohtaista tarkastelua on täsmennetty perusteluissa. Kun kyse ei ole kategorisesta poikkeuksesta ja kun sovellettavia kriteereitä on useita, ehdotettuun säännökseen ja sen perusteluihin sisältyy silti edelleen jonkin verran tulkinnallisuutta. Esimerkiksi säännöksessä oleva vaatimus palkkioiden osuudesta ja sitä koskeva helpotus muiden rahastojen muutosten perusteella voisi periaatteessa olla tulkinnallinen tilanteissa, joissa osuus vaihtelisi eri vuosina 50 prosentin molemmin puolin. Myös palkkioiden tai muiden korvausten käsitteen sisältö jää soveltamiskäytännön varaan, samoin kuin ”tavanomainen liiketoiminta” ja ”markkinaehtoinen korvaus” (jota lienee arvioitava erityisesti silloin, jos ulkoisten sijoittajien osuus ei vielä ensimmäisinä vuosina ole riittävä). Niissä tilanteissa, joissa kyseessä on rahastoyhtiön ensimmäinen tai toinen rahasto, pykälän edellytykset eivät täyty, koska 2 momentin ja 1 momentin 1 kohdan perusteella rahastoyhtiön on aloittaessaan ulkomaisen rahaston hoitajana toimittava rahastoyhtiönä vähintään kolmelle rahastolle. Tällöin 2 momentin sanamuodon perusteella ei ole selvää, jäävätkö rahastoyhtiön kaksi ensimmäistä hoidettavaa rahastoa pysyvästi TVL 9 a §:n ulkopuolelle, vai voiko tilanne korjaantua sellaiselle myöhemmälle verovuodelle, jona rahastoyhtiöllä on kolme hoidettavaa rahastoa. Edellä mainitut tulkintakysymykset ovat kuitenkin luonteeltaan

jossain määrin teoreettisia, huomioiden muun muassa sen, että myös alarahastot ovat säännöksen tarkoittamia rahastoja.

Niissä tilanteissa, joissa ehdotetun säännöksen edellytykset eivät täyty, tosiasiallisen johtopaikan muodostumista arvioidaan TVL 9 §:n 8 momentin yleisemmän kriteeristön mukaan. Esitykseen ei sisälly ohjeistusta tähän arviointiin liittyen, joten tarkempien tulkintojen lienee tarkoitettu jäävän Verohallinnon ja oikeuskäytännön kannanottojen varaan.

Ehdotettu säännösratkaisu on Verohallinnossa toimeenpantavissa. On mahdollista, että asiakkaat hakevat ennakollisia kannanottoja tulkinnallisissa tapauksissa, mutta tällaisia tapauksia ei odoteta olevan paljon.

Sanna Lindqvist
Johtava asiantuntija